श्रीगणेशायनमः॥ कृत्वा विवस्वद्भुवनत्रा ॥१२८४४॥ हस्ताब्दाः खखवेदवरव्योमयमाग्निवेदैः॥
४३२००००॥ कृताश्चयुगाःपरिवर्तकायुगाःसमाद्रिति ध्याश्विजिना॥१५।२।२५॥ षिकाब्दाः।श
कःसार्कःषष्ट्यातच्छेनवंदाक्षिणेभवेत्॥संवत्सरोन्यदेशःस्यात्सएवेनवसंयुतः॥१॥
प्रभवो विभवश्चैव शुक्लश्चैव प्रमोदकः।प्रजापत्यो गिराप्रोक्तो श्रीमुखश्चैव भाव
योः।युवा धाता ईश्वरश्चैव बहुधान्यःप्रमाथितः।विक्रमोरथवृषश्चैव चित्रभानुसुभा
नुमान्॥तारणःपार्थिवःसंस्तौव्ययो नामाःप्रकीर्तितः॥वत्सराणि इतिख्यातो बुहत्
घापिसमाचरेत्॥सर्वजित्सर्वधारीयं विरोधी विकृतस्तथा।खरश्च नन्दनश्चैव
विजयोजयसंसकः।मन्मथो दुर्मुखःसंसौपरतोहेमलंबकः।विलंबो च विकारी चं
सर्वरी चैवसंसके।प्लवःसुभकृतश्चैव शोभनःकृबंक्रोधिनः॥विश्वावसुपराभा

॥१॥
॥२॥

॥२॥

राम॥

वो ज्ञेयाः षष्टिसंवत्सराः॥ प्लवंगः॥ कीलकः संज्ञौ सौम्यसाधारणस्तथा॥ विरोधीकृत्परीधा
वी प्रमाथी चैव संज्ञे॥ आनन्दो राक्षसश्चैव नलो ख्यातस्तथा पिंगलः॥ कालयुक्तश्च विज्ञेया सिद्धा
र्थी रौद्र दुर्मतिः॥ दंदु[illegible]भी रुधिरोद्गारः क्रोधनो क्षयः उदाहृता निमुनिभिः शिवः स्यापि च वत्स
रैः॥ उमा उवाच॥ देवदेवं जगन्नाथ प्रलयोत्पत्तिकारणं॥ वर्षस्य गुणभेदं कथ
यस्व मम प्रभोः॥ ईश्वर उवाच॥ बहुतोयप्रदा मेघा बहुशस्या च मेदिनी॥ बहुक्षीरघृता गा
वो प्रभवे च वरानने॥१॥ सुभिक्षं क्षेममारोग्यं सर्वं व्याधिविवर्जितः॥ रिद्धि पुष्टि जनाः स
र्वे विभवस्यापि पार्वती॥२॥ आनंदंयं जगत्सर्वं धनधान्यसमाकुलं॥ पुरुषाः पीड्यमानं च शु
क्ले संवत्सरं प्रिये॥३॥ निःपत्तिः सर्वसस्यानां धनधान्यसमाकुलं॥ पीड्यन्ते तुल्य धन्यं च
प्रमोदि च वरानने॥४॥ नरोगा न च व्याधिं च सर्वसस्या च मेदिनी॥ दयादानं तपस्तीर्थं प्रजा

सम्वत

पत्येनसुन्दरी॥५॥नुद्धतोयं जगत्सर्व्वं धनयोवनसंकुलं॥निरामयंप्रजाः सर्व्वे अंगिरा चवरा
नने॥६॥ वृष्टिपूर्णा भवेत्पृथ्वी सर्व्वशस्यंप्रजायते॥सुभिक्षं क्षेममारोग्यं श्रीमुखा श्च
वरानने॥७॥ वहुक्षीरघृतागावो धान्यंचपुष्कलंभवेत॥समर्घंजायतेभावाच्चैव वरानने॥८॥
उल्कापातभवेत्पृथ्वी॥महर्घं जायतेतदा॥कार्य्यासंचरसतैलंसमर्घं च वा प्रिये॥९॥
निष्पन्नसर्व्वशस्यानां॥शालिगोधूमकादिकं इक्षुरसं वकर्य्यासंधातावैवममप्रिये॥१०॥
सुभिक्षं क्षेममारोग्यं सशस्या च मेदिनी॥कर्य्यासंमहर्घंयांति इश्वरेण ममप्रिये॥११॥
सुभिक्षं क्षेममारोग्यंप्रवसीचास्थिरं भवेत॥तस्करोपद्रवंकर्तो वहुधान्यं चपार्वती॥१२॥
वहुतोयंप्रदामेघा वहुशस्या च मेदिनी॥वहुक्षीरघृतागावोप्रमाथीशुभलोचने॥१३॥
सुभिक्षं क्षेममारोग्यं सर्व्वव्याधिविवर्जिताः॥रिष्टपुष्ट जनाः सर्व्वे विक्रमेचममप्रिये॥१४॥

॥२॥

॥२॥

आनंदं च जगत्सर्वं धन धान्यसमाकुलं ॥ मानु[illegible]बाधीसमानं च वत्सरः संवत्सरं प्रिये ॥१५॥ निष्पत्तिः सर्वशस्यानां धन धान्यसमाकुलं ॥ पीसतेतुल्य धन्यं च चित्रभानु मम प्रिये ॥१६॥ वृष्टिपूर्णा भवेत्सर्वं सर्वसस्यप्रजायते ॥ सुभिक्षं क्षेममारोग्यं पार्थिवस्य वरानने ॥१७॥ दुर्भिक्षं च भवेत्तेवं चं धनं च उपद्रवं ॥ अनावृष्टिमयाख्यातं व्ययः संवत्सरं प्रिये ॥१८॥ इति वृत्तविंशी ॥ ॥ उत्तमं वर्षते मेघाः सर्वशस्यां वसुंधरा ॥ समर्घं च भवेत्सर्वं सर्वजित्वत्सरं प्रिये ॥१॥ निष्पत्तिः सर्वशस्यानामारोग्यं च सुखी सदा ॥ सुभिक्षं च भवेत्पृथ्वी सर्वधारी च सून्दरी ॥ ज्वराग्निप्रवालं प्रोक्तं सुभिक्षं च प्रजायते ॥ मानुषाव्याधिसंकीर्णं विरोधी च वरानने ॥३॥ सुभिक्षं क्षेममारोग्यं धन धान्यसमाकुलं ॥ पिसतेतुल्य धान्यं च विकृतस्य मम प्रिये ॥४॥ आरोग्यं च सुखी भोगी

5

सम्व
तसरे

दक्षादानतपस्विनः॥ अर्घं च त्रिविधं प्रातिरवरेण शृणु सुंदरि॥५॥ सुभिक्षं क्षेम
मारोग्यं शुभं भवति शोभनं॥ बहुक्षीरघृतगावो नंदन्ते नंदति प्रजा॥६॥ सौम्य
तोयप्रदा मेघा वर्षंते खंडमंडले॥ नष्टं च सर्वशस्यानां विजयो नात्र संशयः॥७॥
सुभिक्षं क्षेममारोग्यं राज्ञां युद्धं परस्परं॥ पीड्यंते क्षत्रिया लोका जये सम्वत्सरं प्रि
ये॥८॥ विरोधं विग्रहं चैव गो धूमादि महर्घता॥ उल्कापातं च मूर्खं च मन्मथे

॥३॥

शृणु सुन्दरि॥९॥ नष्टतोयं च धान्यं च देवि सर्वे महर्घता॥ व्यवहारं विनश्यं
ति दुर्भिक्षं दुःखी प्रजा॥१०॥ निष्पत्तिः सर्वशस्यानां देशे देशे च सुंदरि
हेमन्तं वे प्रजाः सर्वे क्षीयते नात्र संशयः॥११॥ तस्करोपार्जितो देवि वि[illegible] ॥३॥

हं चपरस्परं ॥ अर्द्धं भवंतिसामान्यं विलंबी चवरानने ॥१२॥ विभ्रमं चजगत्सर्वं वि
रोधंसर्धर्मिवमेव ॥ विकारीसर्वकोपाग्निर्भवंतेनात्रसंशयः ॥१३॥ दुःखंवर्ध्धंतिप
र्जन्योदेशेचरौवंडमंडले ॥ व्यवहारंप्रनश्यंतिसर्वरीचप्रजाक्षयं ॥१४॥ दुर्भिक्षं
तस्करोल्केशंराराज्यंभंगंप्रजायते ॥ अन्योन्यंचप्रिपिव्यायांमानवाचेवधप्रि
ये ॥१५॥ संपूर्णधानधान्यंचजगत्सर्वंवरानने ॥ मानुषासर्वसंतुष्टाशुभक्तत्स्या
पिसुंदरि ॥१६॥ सुर्भिक्षंक्षेममारोग्यंसुखंचनिरूपद्रवं नंदंतेब्राह्मणगावोशो
भनेचवरानने ॥१७॥ विग्रहं चजगत्सर्वं आकुलंचभवंस्तदा ॥ प्रजानांचभवेंक्ले
शाः क्रोधीसंम्वत्सरंप्रिये ॥१८॥ धान्यं चजायतेदेविरसः सर्वंमहर्घता ॥ विस्वा

रामः

॥८॥

वसू भवेन्नरस्तु स्त्रामुद्योमहर्धता ॥१९॥ पार्थिवोमें ऽब्दोः सर्वेसामंतौदेऽनाय
कौ ॥ पीसमानं प्रजाः सर्वेपराभवऽब्दप्रिये ॥२०॥ इति विंशमुविंशती ॥ तद्धधा
न्यानिपीसते ग्रीष्मधान्यं तथैव च ॥ प्लवंगः पीसते सर्वे दुःखी चरवंऽमंऽले
गायते सर्व धान्यानि सुखं चैनिरूपद्रवं ॥ सूनवश्छि प्रजाः सौख्यं कीलके नुव ॥२॥
राननै ॥१॥ सुभिक्षं क्षेममारोग्यं सुखं चैनिरूपद्रवं ॥ सुभवश्छि भवेत्सर्वे सौम्ये
सौम्येंप्रजा सते ॥३॥ जलपूर्णा भवेन्मेघा वर्षते चदिने दिने ॥ साधारणे सम
र्घे च भवते नात्र संशयः ॥४॥ अभिमतं जगत्सर्वं कष्टं च विविधं प्रिये ॥
विरोधकृत्समर्घं च भवते नात्र संशयः ॥५॥ सुभिक्षं क्षेममारोग्यं धन

॥६॥

धान्यसमाकुलं ॥ ६ ॥ मित्रोपरि धावी वरानने ॥ ६ ॥ निष्पत्तिः सर्वशस्यानां सर्वर
ससमन्वितं ॥ ७ ॥ तंतैलं च कार्पासं आनंदे नंदति प्रजाः ॥ ७ ॥ रुद्र धान्यानि पीडयंते माष
मुद्गा वरानने ॥ भीष्म धान्यानि पीडयंते राक्षसे निष्ठुर प्रजाः ॥ ८ ॥ आल्ये निष्पत्ति रा
राज्यं धान्यं चैव प्रपीडिताः ॥ पार्थिवानां भवेद्युद्धं नलस्य नात्र संशयः ॥ ९ ॥ मा
नवा पीडयंते सर्वे गोमहिषी विनश्यति ॥ [illegible] चौराश्च पिंगलस्य वरान
ने ॥ १० ॥ सर्वधान्यरसं मांसं च कर्पासं च महर्घता ॥ माधवो वर्धते देविकाल्यु
क्तौ न संशयः ॥ ११ ॥ तोयपूर्णा भवेत् मेघा वहुशस्या च मेदिनी ॥ सिद्धार्थिने पार्थिवाः
[illegible] सिद्धार्थे [illegible] संहृति ॥ १२ ॥ धान्यं चोपद्रवं जातं मूषकाः शलभाः शुकाः ॥

संव०

चौर्यं कर्म्म प्रथिव्यांश्च रौद्रे युध्यंति राजनः ॥१३॥ दुर्भिक्षं प्रबलं तत्र नव्यवहारं प्रजा
श्च पतिः ॥ दुर्म्मतिर्म्मध्यमा वृष्टि र्म्मयाख्यातं वसुंधरे ॥१४॥ सुभिक्षं क्षेममारोग्यं
शस्यं च निरुपद्रवं ॥ देवापि प्रगवां सौख्यं दुंदुभिश्च वरानने ॥१५॥ मध्यं वृष्टि भ
वेत्पृथ्वी क्रूरलोकनृपादिभिः ॥ पापं चरूधिरो द्वारी मयाख्या त्वं वसुंधरे ॥१६॥ मेदि
नी शुष्कते देवि वर्षते खंडमंडले ॥ पापे पापहता पृथ्वी रक्षां क्षं वत्सरं प्रिये ॥१७॥

॥५॥

रास्त मंडले दुर्भिक्षं महारोगमुपद्रवं ॥ क्रोधनो विषमे सर्वं विनश्यंति महाजनाः ॥१८॥
मेदिनी त्रासितं तत्र सर्वे भूपतिश्च वरानने ॥ दुर्भिक्षं च महाघोरं क्षयः संवत्सरं प्रिये ॥१९॥
इति ईश्वर विंशी ॥ शकेन्दु कालसंस्थाप्य रूपाश्विक कुंभो ॥१०२॥ क्षितः ॥ अब्दः
संख्या इति ख्यातं पूर्वी गणनायथा ॥ इति षष्ठि संवत्सरफलं ॥ सौर सावन चां

॥५॥

द्राक्षं चनुर्द्धीमासवर्षाये॥ स्वभोगे वल्पवानेक गृहः कृत्वास्वकं फलं॥ सूर्ये नृ
पे स्वल्पे जलाश्चमेघास्वल्पं च धान्यं फलानल्पके क्षुता॥ स्वल्पे चयो गेषु
जने षु पीडा वैराग्निशंकामरणं नृपेषु॥ ५२॥ सोमे नृपे मंगलं शोभनानि
प्रभूत वृष्टिं प्रचुरं च धान्यं॥ जनाश्च सौख्यं च मुदं च राज्यप्रशस्य वौषधी च धरान
एणं॥ भौमे नृपे चाग्निभयं क्षयं च॥ चौराकुलं पार्थिव विग्रहं स्यात॥ दुष्टाप्रजा
व्याधि वियोग पीडा स्वल्पं जलं मंडलवृष्टिं॥ वुधस्य राज्ये सजले मही तले
गृहे गृहे चद विवाह मंगलं॥ प्रकुर्वते धर्मदया जनो विधिः शस्तं सुभिक्षं ध
न धान्य संकुलं॥ गुरो नृपे वर्षति हेम धारया मही भवेद्दुग्ध धेनवा॥ हर्षंति विप्राः
यह [illegible] योग्नि होत्रि एणम होत्सवं सर्व जनानि वर्तते॥ शुक्र स्य राज्ये वहु शस्य मेदिनी॥

॥ है ॥

प्रभूततोयं जलदैः प्रमुच्यते ॥ फलंति वृक्षा बहुगौः प्रसूयते वसुं धरा पार्थिव नंद गोकु
ले ॥ अनौन्यप्रेमवसतु जलं भवे[illegible]त् प्रभूत रोगैः प्रतियोडिता जनैः पुडुं न पालंत
वहवाश्च तस्कराभ्रमंति लोका धरपीडिता क्षुधैः ॥ इति वर्षाधिपति फलं ॥ ईश्वर
उवाच ॥ मेषरासि गुरुश्चैव यदा गछति पार्थिवति ॥ चैत्रसंवत्सरो नामसुबुधो ना
गउच्यते ॥ जनेज्येष्ठ धनं श्रेष्ठं सुभिक्षं जायते तथा ॥ नित्यं च क्षेममारोग्यं विग्रहं
न भवेत्क्वचित ॥ १ ॥ वृषराशि गुरुश्चैव यदा गछति पार्थिव ॥ वैशाख संवत्सरो नाम
नंदशास्त्रयाहि उच्यते ॥ बहुक्षीर वृता गावो बहुशस्या च मेदिनी ॥ सुभिक्षं जायते त
स्य क्षर्षं चात्रि विघं भवेत ॥ २ ॥ मिथुने च गुरुश्चैव यदा गछति ॥ पार्थिव ॥ ज्येष्ठ सं
वत्सरो नाम नागः कर्कोटकः प्रभुः ॥ मध्यमं जायते वृष्टि सुभिक्षं च न शंसयः ॥

॥ ६ ॥

विरोधं च भवेद्दासाः क्षीयमागताः प्रजाः ॥३॥ कर्कटे च गुरुर्यातो श्रावण त्वं च मम प्रिये ॥
आषाढसंवत्सरो जातो नागौ ओ पृथुस्त्रवा ॥ अतिवर्षा भवेत्पृथ्वी सर्वं धान्यं प्रजा
यते ॥ महर्घं च भवेत्पश्चाद्राज्यभंगं भविष्यति ॥४॥ सिंहराशि गुरुश्चैव यदा तिष्ठ
ति पार्वति ॥ स्त्रावणो संवत्सरो जातो नागराजो हि वासुकिः ॥ अतिवृष्टि भवेत्तस्य बहु
शस्याश्च मेदिनी ॥ बहुक्षीरयुता गावो बहुपुष्पफलद्रुमाः ॥५॥ कन्याराशि
गुरुश्चैव यदा गच्छति सुंदरि ॥ भाद्र संवत्सरो जातो नागराजोपि तक्षकः ॥ अति
वर्षा भवेन्नित्यं सुभिक्षं च न संशयः ॥ आरोग्यं च भवेल्लोकाः सर्व धान्यं वसुं
धरा ॥६॥ तुलाराशि गुरुर्यातः कथयामि वरानने ॥ आश्विन्यां संवत्सरो जातः क

सम्व्रत

ग्वत्रो नागउच्यते ॥ सोपि राजा भविष्येत ड तीर्णो रोगसंभवेत ॥ अतिवृष्टि भवेत्पृ
थ्वी सुभिक्षं च न संशयः ॥७॥ वृश्चिकस्य गुरू र्यातः कथयामि ममप्रिये ॥ कार्त्तिके
संवत्सरो जात नागश्च श्वतरप्रभुः ॥ मेघाश्चैव सजला श्चैव सर्वशस्या वसुंधरा ॥
प्रभूतं सर्वकीटानि सुभिक्षं च न संशयः ॥८॥ धने मीव प्रगच्छेत वृवी निश्च
ए सुंदरि ॥ मार्गसंवत्सरो नाम हेममा लीफ द्विपप्रभुः ॥ महावृष्टि भवेत्पृ
थ्वी सर्वधान्यं प्रवर्द्धते ॥ कर्पासो महर्घं यांति सुभिक्षं च न संशयः ॥९॥ मक
रे च गुरुश्चैव यदा गच्छति पार्वति ॥ पौषसंवत्सरो जातो जलौ द्रोना वगरामद्
वेत ॥ वातसीतं स्वल्पवृष्टि ज्वरं व्याधिप्रजायते ॥ महर्घं चैव त्रयोमासरा

॥७॥

रापुछंं परस्परं ॥२०॥ कुंभराशि गुरूश्चैव यदा गछति पार्थिव ॥ माघसंवत्सरो
जातो व... अदंष्ट्रोत्थाहि प्रभुः ॥ धान्यानां प्रसरश्चैव नवरांडाश्च मेदिनी ॥ दुर्भि
क्षं जायते तस्य लोह ताम्रं महर्घता ॥२०॥ मीनराशि गुरूश्चैव यदा गछति पार्थिव ॥
फाल्गुणो संवत्सरो नाम नागरा जो विषर्चुभवः ॥ प्रचंडो मेदिन्यो पूर्णतोयं
वसूधरा ॥ धान्यं महर्घतां यांति मानाबापस पीडिता ॥ पूर्वदेशेषु दुर्भिक्षं पश्चि
मे तनतु तठरे मध्यमोर्द्धं च दक्षिणे च समं भवेत ॥ २२ ॥ इति वृहस्पतिमतम् ॥
मेष राशि भानिं गत्वा देशेहि खंडमंडले ॥ दुर्भिक्षं जायते देविरनलोके विना

सम्व०

शानः॥१॥ वृषराशिशनिं गत्वा सूक्ष्मं भिक्षं कृतनिश्चयं॥ यानीयं जायते सौख्यं
मम वाक्यं तु नान्यथा॥२॥ मिथुने तु शनिं गत्वा दुर्भिक्षं जायते तदा॥ नंदते नरलो
कानां खंडश्च मेदिनी॥३॥ कर्कराशिशनिं गत्वा सुर्भिक्षं जायते तदा॥ नंदते न
रलो[illegible] कानां नवखंडा मेदिनी॥४॥ सिंहराशि शनिं गत्वा राज्ञां तत्र विरो
धयेत्॥ देशभंगं कृतं तस्य सर्वत्र पीडिता नरं॥५॥ कन्याराशिशनिं गत्वा देशे च
कलहं भवेत्॥ अपरापरविरोधेन काकथं कृतनिश्चयं॥६॥ तुलाराशिशनिं गत्वा
डोलंगिरिपर्वताः॥ दुर्भिक्षं जायते तत्र पीडयेन्नरलोकयोः॥७॥ वृश्चिकस्य
शनिं गत्वा धर्म्मपुराणानि वर्त्तंते॥ पूजिते द्विजदेवानां नवखंडाश्च मेदिनी॥८॥

॥८॥

॥८॥

धनराशिशनिंगत्वाडोलमानमौहीभवेत॥ पीडितेनरलोकानांनवखंडाश्च
मेदिनी॥९॥ मकरेचशनिंगत्वाधर्मपुण्यानिवर्त्तते॥ दुर्भिक्षंजायतेतत्रनव
खंडाश्चमेदिनी॥१०॥ कुंभराशिशनिंगत्वाराजाराजविरोधयेत॥ अन्नंमहर्घं
तांयांतिमध्यदेशेप्र।कीर्तिताः॥११॥ मीनराशिशनिंगत्वावाक्यवादीमहीभ
वेते॥ अपरापरविरोधेनराजाराज्यविरोधयेत॥१२॥ यदारसौरीरूरराजमंत्री
समेकराशौसमसप्तमेवा॥ अवंतिकापुरमेरुमध्येभवंतिलोकाक्षुधभारत्वापीडा॥१३॥
यावन्मातरराडपुत्रोवृषभमनुगतेवृश्चिकेमीनसिंहेराशावेकाधिपत्यंसरगु
रुसहितोभूमिपुत्रोयुतोवा॥ तावद्दुर्भिक्षकालेनरपतिमरणंक्षुत्पिपासाभिस्त
लोके यामारौपभस्मसानेनरशिरपुष्टितेनृत्ययंतेपिशाचः॥१४॥ मीनंतेवृश्चिक

17

॥ली॥

चव

कालेव वृषेतौलेचमध्यगे॥ ४॥ यावत्तिष्ठ गुरुः सौरिस्तावद्दुर्भिक्षमादिशेत॥ ५॥ व
आषूंणीतेसमुद्रेःप्रचलंति वसुधा कंपते नागलोके चन्द्रार्कौ रश्मिहीनौ ग्रहग
ण सहितोयातिमेघप्रनष्टं विभ्रांश्चक्रवर्ती जनपदमरणं शीतवातप्रचंडचक्रोते
चार्ध्रुपुत्रो भ्रमतिपरिमिही छत्रभंगं करोति॥ ६॥ आतिचारगते जीवे वक्रीभूत्वा
शनैश्वरः॥ हाहाभूतं जगत्सर्वं रुंडमुंडाश्रमेदिनी॥ ७॥ इति शनिश्चर चारफ
लं॥ यदि भवतिकदाचित्कार्तिके नष्टचंन्द्रे रविशनिकुजवारे स्वाति नक्षत्रयो
गे॥ गगनरेपथभूनां स्याद्धराजंगमानां भवंति नरविनाशो वाजिनं गजेन्द्रा
॥ पौषेमवैयदाज्येष्ठामूलपूर्वोत्तराणि वसुर्भिक्षं समृद्दुर्भिक्षं मनावृष्टि सर्व
नु क्रमात॥ ८॥ यदि भवति शशांके मंडले चंद्ररश्मी रविशनिकुजवारे पौषमा

॥ ६॥